Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200, з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 170. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го ВЕРЕСНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 9, 1982 No. 170. VOL. LXXXIX.

Д-р П. Магочий отримав нагороду Гарвардського університету

Торонто, Онт. — Комісія Бібліографічного Конкурсу Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ) нагородила д-ра Павла Р. Магочого, голову катедри українознавчих студій Торонтонського університету, за його недруковану бібліографічну працю про Галичину. Комісію Конкурсу УНІГУ, що його фундаторами стали бл. п. Володимира та д-р Микола Ценки з Філядельфії, очолює Марта Тарнавська з Пенсильванійського університету.

Комісія оцінила бібліографічну працю д-ра Магочого, як „критичний бібліографічний огляд... що дає бібліографічний ключ до джерел історії Західньої України від найдавніших часів до кінця Другої світової війни". Машинопис праці, який має більше як 400 сторінок і охоплює понад 3,000 бібліографічних позицій, друкуватиме друкарня Торонтонського університету на початку 1983 року під заголовком „Galicia: A Historical Survey and Bibliographical Guide".

Ця найновіша монографія д-ра Магочого уже одержала позитивну оцінку українських науковців. Оцінюючи працю до друку, проф. Іван Л. Рудницький з Альбертського університету відмітив, що „праця проф. Магочого є цінною для науковців і буде уживана довгими роками".

В Ліберті парку відбудеться фестиваль

Джерзі Сити, Н.Дж. — На закінчення літнього сезону відбудеться ще один фестиваль в суботу і неділю, 11 і 12-го вересня, у стейтовому Ліберті парку в Джерзі Сиґі, Н.Дж. Понад 40 етнічних груп зголосилися до цього четвертого з черги стейтового фестивалю, щоб зарепрезентувати свої народні мистецькі виступи та влаштувати станки з народними виробами, харчами та інформативними матеріялами.

В суботу, 11-го вересня, заповіджений виступ ансамблю бандуристів з Ню́арку під мистецьким керівництвом Володимира Юркевича і в адміністраційним заряді Олександра Напори. Крім цього, як і попередніми роками, будуть українські станки з виставкою народного мистецтва, харчами, та відповідною літературою, а окреме місце зарезервоване для збирання підписів в обороні українських політичних в'язнів під зарядом організацій Американців в Обороні Людських Прав в Україні.

Цей фестиваль у відновленім залізничім історичнім терміналі, започаткований ще за колишнього губернатора Бирна, спонзорує тепер департамент стейту при співпраці стейтової Етнічної ради, що тепер є там приміщена, та інших стейтових агенцій і Етнічного центру. Фінансований цей фестиваль з бюджету Етнічної ради, що залишився з попередньої каденції. Це буде перше діло Етнічної ради, що її новий губернатор Томас Кейн щойно недавно відновив своїм екзекутивним розпорядком, іменуючи 18 нових членів, в тому двох українців — Зенона Онуфрика, який був активний і в попередній Раді, з повіту Морріс, та Андрія Кейбіду з Мейплвуду, республіканського діяча. Екзекутивним директором Етнічної ради, що й є новою позицією, губернатор іменував Роберта Жуковского, адвоката з Принстону, із польської етнічної групи.

Мистецькі виступи будуть відбуватися на сцені під голим небом, а в разі дощу — в середині терміналу. Виставки є під дахом, а продаж харчів — на площі. Координатором фестивалю є Юґан Саймонсон (від стейту), а головою фестивального комітету є Карл Підерсон, член Етнічної ради.

Вступ на фестиваль вільний; доїзд — Ню Джерзі тернпайк, виїзд 14Б, за брамою наліво за знаками; догідне паркування.

АРХИЄПИСКОП-КОАДЬЮТОР М. ЛЮБАЧІВСЬКИЙ ПОСВЯТИВ НОВУ ЦЕРКВУ В ЛЮРДІ

ТИСЯЧІ ПРОЧАН З РІЗНИХ КРАЇН ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В ЦЕРЕМОНІЯХ

Люрд, Франція. — У суботу, 28-го серпня ц.р., у паломничому містечку Люрд у Франції відбулась головна українська врочистість, в рамках якої Владика Мирослав Любачівський коадьютор Патріярха Йосифа Сліпого, посвятив новозбудовану українську церкву в честь Богоматері.

Це посвячення, як пише щоденник „Америка" у числі з 3-го вересня ц.р., відбулося у присутності місцевого французького ординарія архиєпископа Франсуа Генріка і пароха люрдського собору о. Де Сатра, великого приятеля українців.

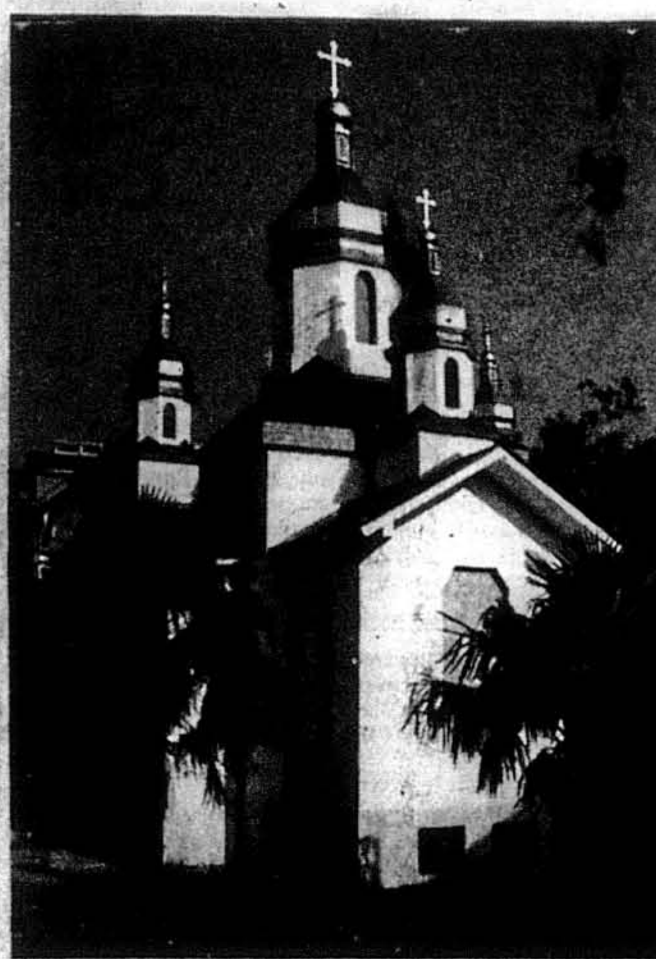
Приблизно 1,500 українських прочан, у більшості жіноцтва, з усіх країн українського поселення, дуже часто під проводом своїх парохів, засвідчували відданість і прив'язання українських вірних до своєї Церкви і особливу пошану до Божої Матері, опікунки українського народу. Між мирянами українцями, які прибули до Люрду на посвячення церкви, були також українці з Польщі і Югославії.

Патріярх Йосиф написав спеціяльне послання з нагоди святкування, яке відчитав голова римської делегації о. митрат Іван Гаврилюк. Миряни вислухали послання Блаженнішого Йосифа з великою увагою, а після прочитання піднесли оплески кликали: „Слава нашому Патріярхові!"

Місцева французька преса з признанням та похвалами інформувала про українську врочистість у Люрді та про українців в діяспорі. Преса користувалася матеріялами делегації з Парижу під проводом проф. А. Жуковського, проф. В. Маркуся і д-р К. Митровича.

Українська церква в Люрді має п'ять позолочених бань (з яких дві офундувала Філядельфія). Архітектом церкви, яку видно з-під гроти головного люрдського собору, був інженер-архітект Мирослав Німців. Церква потребує ще внутрішнього викінчення, але незабаром, за допомогою українців у вільному світі, вона напевно буде викінчена.

Немає жадного сумніву, що побудова цієї церкви — це тріюмф зусиль і тяжкої праці священиків, головно о. декана М. Прийми із Страсбургу і о. крилошанина Василя Прийми з Тулюзи та жертвенности вірних української Церкви по всьому світі.

Вид на частину новозбудованого храму в Люрді.

В. ЯРУЗЕЛЬСКІ ОБВИНУВАЧУЄ „СОЛІДАРНІСТЬ" В ТЕРОРИЗМІ

Варшава, Польща. — Перший секретар Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії (ПОРП) прем'єр-міністер і голова Військової ради національного спасіння Войцех Ярузельскі, а також інші польські комуністичні речники, обвинувачують заборонену профспілку „Солідарність" і її діячів в краю і за кордоном в терористичній діяльності, пов'язуючи випадок захоплення польської амбасади в Берні, Швайцарія, з відзначуванням дворіччя „Солідарности" в Польщі 31-го серпня ц.р. і великими антиурядовими демонстраціями у Варшаві й багатьох інших містах, які, на думку багатьох західніх політичних спостерігачів, знову підірвали престиж режиму Ярузельского.

Офіційна комуністична преса в Польщі розпочала, після бернського випадку, широку кампанію проти „Солідарности" кажучи, що її діячі, головно ті, які перебувають поза в'язницями і за якими пошукує поліція, були головними спричинниками цього терористичного діла. Захоплення амбасади у Швайцарії польська преса називає „брутальним актом терору екстремістів „Солідарности", який державні власті будуть поборювати". Державна телевізія присвячує багато місця події у Швайцарії, а в передачі новинок у вівторок, 7-го вересня, коментатор недвозначно пов'язував захоплення амбасади з лєтючками дисидентської групи КОР і „Солідарности" розкидуваними під час великих маніфестацій при кінці серпня.

Не зважаючи не те, що речники „Солідарности" в Польщі і її бюра у багатьох закордонних країнах рішуче засудили терористичний акт поляків, приналежних нібито до Крайової армії визволення Польщі, і відсепарувались від цієї акції, комуністичні засоби масової інформації не повірили у щирість цих заяв і продовжують атакувати профспілку за „революційну, антидержавну і антикомуністичну діяльність".

Орган Компартії, „Трибуна Люду", помістив звідомлення свого власного кореспондента з Берну на першій сторінці газети, також пов'язуючи сам акт захоплення амбасади і деряання у закладі її робітників, з діяльністю КОР і „Солідарности". При тому газета називає такі відомі прізвища польських дисидентів як Адам Міхнік, Яцек Куронь, Ян Літинський, які, до речі, перебувають у в'язниці і проти яких уряд Ярузельского підготовляє судові процеси. При тому не обійшлося без поновної атаки польських засобів масової інформації на „Радіо „Свободу" і „Вільну Европу", які, на думку польських чинників, не тільки передавали тенденційні інформації про події в Польщі, але давали точні вказівки, як мають поступати демонстранти у зударі в поліцією тощо. Такі передачі „Трибуна Люду" називає прямим вмішуванням у внутрішні справи Польщі.

Вміжчасі поляки в Берні звільнили з-під контролі чергових п'ятьох закладників і продовжили реченець своїх вимог та нібито висадження в повітря приміщення амбасади на чергових 48 годин. Очевидно, уряд у Варшаві категорично відмовляється від переговорів у цій справі і настоює, щоб швайцарські чинники якнайскорше розв'язали цю справу. Безпосередню зустріч з „терористами" відбув мешканець Швайцарії польського походження 80-річний теолог о. проф. Юзеф М. Бохенські, але висліди його розмови не опублікувала швайцарська преса з причин безпеки.

АРАБСЬКА ЛІҐА ВІДБУВАЄ КОНФЕРЕНЦІЮ

АРАФАТОВІ УДІЛЕНО ДЕРЖАВНІ ПОЧЕСТІ

Фез, Марокко. — Голови арабських держав почали прибувати сюди вже в неділю, 5-го вересня, на важливу конференцію Арабської Ліґи, яка об'єднує 22 арабські держави, включно з Палестинською Визвольною Організацією. Офіційне відкриття відбулося в понеділок 6-го вересня. Конференція має на порядку дня палестинську проблему, яка ще більше загострилася після інвазії Ізраїля на Ливан, що закінчилася масовим виходом членів ПВО з західнього Бейруту, де вони мали свій найголовніший осідок.

Конференція ця відбувається десять місяців після подібної конференції, яка у листопаді 25-го минулого року закінчилася „в нічию", коли члени Ліґи не погодилися на мировий пропозиції тодi ще престолонаслідника принца Фагда. Тоді ще не король, Фагд пропонував мировий плян з певними клявзулями, які можна б було підтягти під визнання Ізраїля арабами. Тепер уважають, що його пропозиція щодо замирення на Близькому Сході має в сучасному більше ваги, як попередньо, і тому її тут знову обговорюють. Крім того буде вивчено мирові пропозиції президента Рональда Реґена, що їх він проголосив країні і світові у його історичній промові минулого тижня і яку цілковито відкинули ізраїльці.

Найбільшою драматичною подією був приїзд Ясіра Арафата, голови ПВО. Під незвичайно сильною охороною до його безпеки Я. Арафата вітали як героя і голову держави 21-сальвою. Король Марокко Гассан II обійняв його, як брата, і вони пліч-о-пліч промаршували по червоному килимі до підвищення з балдахином під музику палестинського гимну, що його грала військова оркестра, як кожному голові держави. Такий привіт дістав Арафат від всіх присутніх, крім сирійця Гафеза аль-Асада.

Серед зібраних арабських лідерів не було представників Єгипту, яких Ліґа суспендувала в свій час через окремий мир з Ізраїлем в Кемп Дейвид, та не було полковника Муаммара Кадаффі, лідера Лівії, який збойкотував ці наради через — як йому здається — „по мірковану політику" Арабської Ліґи.

Конференція обговорить багато інших справ, включно з ірансько-іракською війною. На цю конференцію араби в Лізі й у світі покладають великі надії щодо єдности думки у багатьох превважливих справах арабського світу; розбиття цієї конференції нанесло б велику шкоду арабській справі, — каже Ямані, савдійський міністер інформації, і цього треба уникнути. Але тому, що конференція відбувається тепер, коли араби об'єднані останніми подіями в Ливані більше, ніж будьколи перед тим в найновіших часах, знавці сподіваються, що ця конференція зуміє усунути бодай на деякий час часто-густо дуже протирічні і відосереджені тенденції в Арабській Лізі.

РЕД. І СМОЛІЙ ВИДУЖУЄ ПІСЛЯ ОПЕРАЦІЇ

Скрентон, Па. — Виконавчий комітет Українського Братського Союзу повідомляє, що головний редактор часопису „Народ на Воля" Іван Смолій перебув 30-го серпня ц.р. операцію у місцевому шпиталі. Тепер він знаходиться під лікарською опікою і приходить до здоров'я та незабаром повернеться до праці.

ЗУСТРІЧ ТОВАРИСТВА „УГНІВЩИНА"

Ню Йорк, Н.Й. — Товариство „Угнівщина" влаштовує зустріч, що відбудеться у неділю, 26-го вересня ц.р., о год. 2-ій по полудні в Домі Визвольного Фронту при 136 Друга авеню. У програмі: доповідь, рецитації, а після обіду — виступи артистів.

ТАСС хвалить В. Ґомулку

Москва. — Совєтське пресове агентство ТАСС розіслало до преси наскрізь прихильну інформацію про смерть колишнього першого секретаря комуністичної партії Владислава Ґомулки, який, як відомо, помер на рака на 77-му році життя у Варшаві. Майже усі совєтські часописи — центральні і республіканські, помістили цю інформацію і свої завваги про життя і працю В. Ґомулки, перед і після приходу совєтських армій до Польщі.

Совєтські лідери у своїй кондоленційній телеграмі до теперішнього першого секретаря Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії і прем'єр-міністра Войцеха Ярузельского називають Ґомулку „великим прихильником совєтсько-польської приязні" і, очевидно, „усього прогресивного руху". У газеті „Правда", органі ЦК КПСС, Ґомулку представили, як „передового комуніста-інтернаціоналіста", який, мовляв, ціле своє життя присвятив „побудові соціялістичної системи у Польщі".

Також варшавські комуністичні газети присвятили

(Закінчення на стор. 4)

ПРОДІСТАЛАСЬ ЛЕТЮЧКА З НАГОДИ 1500-РІЧЧЯ КИЄВА

Амстердам, Голляндія (УІС „Смолоскип"). — Сюди дісталася летючка, яку поширювали в літі цього року серед туристів на Україні з нагоди 1500-річчя Києва. Нижче подаємо повний текст летючки в перекладі з російської мови:

„Гості міста Києва!

Ви приїжджаєте відзначити 1500-річчя міста, яке перебуває тепер у руках комуністів.

Навіть саму дату — 1500 років — видумали вони, бо навіть справжній вік Києва учені не встановили.

Пощо потрібний цей обман?

Тому, що обман — одинокий спосіб існування совєтської влади.

Вас будуть переконувати, що при комуністах місто процвітає. Вам будуть показувати наскоро побудовані пам'ятники, для будування яких пограбували місцеве населення.

Вам будуть показувати причесані газони (майданчики у сквері або на бульварі з коротко підстриженим трав'яним покривом), для догляду яких зганяли теж місцеве населення на суботники — примусові неоплачувані роботи на рахунок вихідних днів.

До вашого приїзду зі всіх стовпів позривають оголошення — крик на допомогу — „Молода сім'я винайме кімнату" — і ви будете думати, що всі кияни мають помешкання. Для того, щоб дурити вас, з Києва заплянowano виселити 15,000 мешканців, тих, з якими на думку КГБ, вам непобажано зустрічатися.

Якщо з вами заговорить на вулиці мешканець Києва, за ним будуть слідкувати, а після зустрічі з вами він буде заарештований, якщо він не агент КГБ.

До вашого приїзду в місто привезуть харчі, і ви думатимете, що кияни добре харчуються. Але, як тільки закінчиться свято, кияни заплатять за нього голодом.

Вам покажуть Золоті ворота, реставровані до вашого приїзду, і промовчать про сотні церков, знищених комуністами.

Все це потрібно, бо економія СССР вже давно зруйнована і уряд комуністів не може обійтися без економічної допомоги ваших держав.

Вас хочуть зробити пропагандистами „радянського способу життя" — тому й запросили.

Будьте уважні! Не дайте себе обдурити!

На маршрутах, які пропонують державні екскурсоводи, ви справді не знайдете біднoти.

Люди, призначені КГБ для спілкування з вами, не розкажуть вам про звірства комуністів. Але попробуйте звернути з приписаного вам маршруту, самостійно знайти співбесідників — і подивіться на реакцію ваших гостинних господарів.

Гості міста Києва!

Не пускайте у свої країни комуністичну пропаганду — це говоримо вам ми, мешканці СССР.

Ми по собі знаємо, як це починається з приязної брехні, а кінчається концтаборами.

Не повторюйте наших помилок!"

В Америці

ВЕЛИКУ ПІДТРИМКУ ПРОПОЗИЦІЯМ Президента, як тривало розв'язати заплутаний вузол непорозумінь на Близькому Сході поміж арабами і Ізраїлем, дав Рональдові Реґенові сенатор Персі, голова Сенатської комісії закордонних зв'язків. Сен. Персі, республіканець з Іллиной, з притиском сказав, що він не бачить ніякого розходження найновіших пропозицій Реґена щодо миру з договором у Кемп Дейвиді. Сенатор, промовляючи в понеділок, 6-го вересня, на летовищі в Атенах, Греція, де він зупинився в дорозі додому з Близького Сходу, висловив своє глибоке затурбування недільним оголошенням з Ізраїля, що уряд тієї країни будуватиме дальші чотири ізраїльські поселення на окупованій арабській території, що — на думку сенатора, сприймуть араби як сигнал, що Ізраїль не збирається відступити з окупованих теренів.

ХОЧ З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ ОФІЦІЙНО відмовилися за часів президентури Ричарда Ніксона від хемічної війни в 1969 році, проте невеликі ляборaторійно-дослідницькі дії над отруйними речовинами ведуться в одній військовій базі, де фахівці працюють над „унікально медичною оборонною програмою" в разі хемічного нападу на ЗСА. Вчені військові хеміки з дуже малим розголосом, але з великими стараннями, намагаються знайти вакцину і хемічні невтралізатори на будь-які хемічні чи біологічні отруї, що їх міг би застосувати ворог проти американських військових з'єднань. Від американських журналістів, які повністю використовують поправку до Конституції про свободу слова, Армія не змогла заховати адресу цієї ляборaторії. І так „Ню Йорк Таймс" з вівтірка, 7-го вересня, подає, що ця ляборaторія міститься у Форті Детрік, біля Фредеріку, Мериленд, на військовій базі, де колись був центр „американської хемічно-біологічної зброї".

РОКИ ПЛЯНУВАННЯ І ОБГОВОРЕННЯ транспортових проблем в Баффало, Н.Й., дали свої наслідки: там кілька днів тому закладено перші рейки для підземної залізниці 6,5-милевого проекту на „долині міста" у піднижжі Мейн вулиці, звідки ця початкова колія йде на північ 1,3 милі вздовж середини головної артерії міста.

У СТЕЙТІ ТЕННЕСІ ЗАКОН ПРОТИ П'ЯНИХ ВОДІЇВ ават уневажнено, бо видаючи цей закон леґіслятура стейту начебто „узурпувала" собі владу департаменту справедливости, коли до самого закону проти пияків за кермівницею авт подбала про вимір кар і пені, включно з термінами ув'язнення за переступ цих законодавців. Місцевий суддя визнав застереження під адресою законодавців, що ухвалили цей закон „у гарячці передвиборчого року" і скасував кару для шістьох заарештованих п'яних водіїв через цю „технічну" неув'язку. Щоправда, він сказав, що вони будуть поставлені перед лаву присяжних.

БАТЬКИ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ ТА САМІ студенти мусять бути приготовані на те, що вони платитимуть переважно 13 відсотків більше цього року за рік науки (утримання і кошт навчання, книжки, членські вкладки тощо), як це було минулого навчального року, по дешевших вищих школах, де оплата річна становила, наприклад, 4,500 дол. Для дорожчих коледжів, де платиться переважно 7,500 або більше, буде 11 відсотків підвишка.

ВЕЛИКА ШЕСТИГОДИННА МАНІФЕСТАЦІЯ зорганізованого робітництва у Ню Йорку під час Дня Праці ще раз підтвердила свою підтримку робітничому кандидатові на номінацію на губернатора стейту Маріо Куомо, висвистуючи виступ його суперника Едварда Кача, який проте — виглядає — дістане перемогу у передвиборах, бо і популярніший за М. Куомо, і має багато більше грошей на передвиборчу кампанію.

У світі

ФІЛІППІНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ФЕРДІНАНД Маркос заявив, що в інтересі обидвох країн — Філіппін і З'єднаних Стейтів Америки — було б добре, якщо б президент Ронад Реґен погодився на ліквідацію двох залишених американських військових баз у Філіппінах для морської фльоти і летунства, бо, на його думку, ситуація в Азії настільки змінилася під теперішню пору, що уряди обидвох країн мусять перевірити оборонну стратегію. Про цю та й інші справи Маркос говоритиме з Президентом ЗСА 15-го вересня ц.р. у Вашінгтоні, куди він прибуде зі своєю дружиною Імелдою з офіційною візитою. В неділю, 19-го вересня, Маркос відвідає Ню Йорк і на другий день виступить з довшою промовою на форумі Об'єднаних Націй.

РЕЧНИКИ ЕСПАНСЬКОГО ЕПИСКОПАТУ ВІДБУЛИ у понеділок, 6-го вересня ц.р., довшу зустріч з Папою Іваном Павлом II і застановлялися над справою відкладення поїздки Папи до Еспанії, яка була запланована на жовтень, щоб не перешкоджати парляментарним виборам запланованим там на 28-го жовтня. Раніше 31 еспанських єпископів зустрілись у Мадриді і більшість з них були тієї думки, щоб просити Папу пересунути відвідини на пізніший час, щоб урядові чинники, зокрема ліві угрупування, не закидали пізніше, що Римо-Католицька Церква намагалася вплинути на вислід виборів. Раніше було устійнено, що Папа відвідає Еспанію в тижні між 14 і 22-им жовтня.

ДВОТИЖНЕВИЙ БЕЗНАСТАННИЙ ДОЩ І ЗЛИВНІ дощеві бурі у чотирьох провінціях Індії спричинили смерть 417 індійців, залишаючи мільйони осіб без даху над головою. Індійська інформаційна служба повідомила, що ще й досі 7,500 сіл, містечок і поселень ізольовані водою і доступ до них можливий тільки за допомогою гелікоптерів і більших човнів. У цих поселеннях приблизно 6 мільйонів осіб здані на ласку уряду і харитативних установ які доставляють гелікоптерами дослівно все — харчі, питну воду, одяг, ліки та й інші речі.

КОЛИШНІЙ ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗСА ГЕНРІ Кіссінджер, виступаючи з лекцією в південно-африканському інституті для справ закордонної політики, сильно критикував уряд Південної Африки за його расову політику і відношення до полагодження справ Намібії. „Ті, які бажають добра для Південної Африки і хотіли б, щоб вона ввійшла в коло демократичних народів, не зможуть далі підтримувати південно-африканський уряд, доки він не запестане дискримінаційної політики стосованої до своїх таки громадян", — заявив Кіссінджер, який перебуває тепер з приватною візитою в Африці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Совєтська поразка в Ливані

У поверх двомісячній війні, яку Ізраїль повів проти сусіднього Ливану, як осідку Палестинської Визвольної Організації, яка закінчилась вивезенням з Ливану всіх бійців тієї організації (цей процес ще не закінчений), існує один цікавий момент: політична програ Совєтського Союзу. Американська дипломатія може похвалитися неабияким успіхом. Цей успіх не тільки в тому, що зупинено ізраїльські танки буквально на порозі переведення ними масакри якого десятка тисяч палестинців у західній дільниці Бейруту, при чому напевно згинули б і тисячі невинних цивільних людей і вороги Америки записали б ту масакру на її, Америки, рахунок, — але й у тому, що у справі заведення ладу на Близькому Сході виманевровано, виеліміновано зовсім Совєтський Союз. Разом із своїми сателітами і ніби „невтральними" типу Куби Фіделя Кастра Совєтський Союз має достатočну силу, щоб переводити щораз нові маніфестаційні й демонстраційні дії на терені Об'єднаних Націй. Використовуючи економічну кризу в країнах Західної Европи і ланівний там пацифістичний рух, який сприяє тісним торговельним зв'язкам із СССР, кремлівські володарі підписують із західніми союзниками Америки торговельні договори — всупереч волі і політиці Америки. Але тут, на терені Близького Сходу, довкола проблеми ізраїльсько-арабських взаємин, Совєтський Союз потерпів — як досі — повну поразку.

Ще за урядування республіканських президентів Ніксона і Форда справжній архітект їхньої закордонної політики Генрі Кіссінджер старався приєднувати СССР до спільної міжнародної акції. І за урядування президента Джіммі Картера були спроби користуватися впливами совєтської імперії у такій болючій для Америки справі, як 52 американські „закладники" в Теграні, в Ірані. І тільки після того, як Москва, використавши власне той великий клопіт Америки з „закладниками" в Ірані, перевела інвазію до Афганістану, президент Картер рекомендував різні санкції проти совєтської імперії, санкції, що їх західні союзники Америки не схвалили.

Президент Реґен, який заявився проти ратифікації Сенатом договору про обмеження стратегічної зброї (САЛТ 2), при різних нагодах, між ними у своїй промові на Ґенеральній Асамблеї ОН, таврував різко й одверто СССР, як аґресивну імперіялістичну країну, яка використовує кожний „слабий пункт" на земному ґльобі, щоб перетворювати його на свою „сферу впливів", насправді у свою сателітську країну, чи то безпосередньо, як в Афганістані, Польщі й інших країнах Европи, чи руками комуністичної Куби, як в Анґолі, Південному Ємені, частинно в Етіопії. Американська дипломатія має за найперше завдання протидіяти тому поширюванню впливів совєтської імперії. Упадок приязної супроти Америки монархії в Ірані, вибух іраксько-іранської війни, прихід до влади в Туреччині комунізуючого „соціяліста" Андреа Папандрея, бойкот Ізраїля усіма арабськими країнами за вийнятком одного Єгипту та одночас непоступливість ізраїльського прем'єра Менахема Беґіна, який не рахується з інтересами Америки, тільки вважає, що Америка „мусить" підтримувати Ізраїль, — усі такі моменти страшенно ускладнюють Америці завдання — тримати СССР осторонь Близького Сходу. Цю політику підтримує наявність у східній частині Середземного моря могутньої американської Шостої фльоти, але й СССР щораз то більше скріплює своїми військовими кораблями свою тамошню морську потугу.

Рішення президента Реґена вислати до Ливану американських парашутистів спільно з військовими частинами Франції й Італії — це нова політична поразка Москви. Бо хай тих американських військовиків є тільки 800 чи одна тисяча, і хай вони вислані туди тільки на один-два місяці, все одно вони є символом „присутности" Америки на Близькому Сході. І більшість арабського світу, ворожого Москві (бо й „приязні" Москві Сирія чи Лівія — це мусулмани, які ворожі совєтському атеїзмові) вдоволена тією американською присутністю. Бо вони покладають на Америку надію, що вона таки зможе позитивно розв'язати проблему „національного осідку" для палестинців і що вона єдина може не допустити, щоби ізраїльські максималісти типу Беґіна перевели анексію окупованого правого, колись йорданського берега Йордану і смуги Ґази.

Совєтська преса прославляє палестинців Ясіра Арафата, як „переможців", але ввесь світ знає, що Москва не могла перешкодити, щоб Ясіра Арафата і його приватну армію викинути з Ливану. І не совєтський висланник, а Філіп Габіб є архітектом миру на Близькому Сході.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗСА РИЧАРД НІКСОН знову перебуває на відвідинах у Китайській Народній Республіці. Він, у зустрічі з китайськими офіційними речниками, хвалив потягнення президента Роналда Реґена відносно припинення продажі зброї для Тайвану і висловив надію, що спільний американсько-китайський комунікат у тій справі причиниться до поліпшення зв'язків між обидвома країнами. Ніксон перебуває у Китаї у приватному характері, хоч політичні спостерігачі не виключають, що він виконує певні доручення Адміністрації президента Р. Реґена. Як відомо, Ніксон був першим президентом, який відкрив двері для зв'язків з КНР і тому його там радо вітають.

Роман Завадович

НАЙГОЛОВНІША „ПОЛІТИКА"

Література для дітей і молоді — це по-мачушиному трактована в нас галузь писаного слова. І це загальновідома правда. Бо, на жаль, треба ствердити, що після Марка Вовчка, Глібова, Франка і Коцюбинського, українська дитяча література перед Першою світовою війною знову занепала. У Східній Україні давила її за горло царська цензура, а в Західній Україні якось не видно було мистців слова, що уродилися на „дитячих" письменників. Тут займалися писанням для дітей здебільша припадкові без таланту грамотії або письменники-„пенсіонери", що не могли вкласти в твори для дітей тих вартостей, якими вона повинна відзначатися. Ми вже не враховуємо того, що в них була провінційна мова (соборної мови тоді ще не було), насичена чужими словами і говірковими формами. Треба теж пригадати, що кількість книжкових видань була більше ніж скромна, і діти не мали вдосталь матеріялів, потрібних до читання. Не можуть нас задовольнити тодішні вірші і формою і змістом, з неформальними наголосами та з силябічним ритмом — коротко, без того всього, що любить юний читач: правильного ритму, гладкого вислову думки і „музики слова". Але не дивуймося, бо нарід тоді щойно будився з вікового сну.

Щойно нове покоління письменників для молоді помалу виплутувалося з того первісного стану. Впливали на неї вірші Лесі Українки, О. Олеся та інших, однак уже в 1920 роках наша література для дітей роздвоїлася: на схід від Збруча могли появлятися твори, поза невеликими вийнятками, хоч і писані по-українськи, але підпорядковані большевицькій пропаґанді без будь-якого національного чи релігійного змісту. І так, на захід від Збруча письменники для дітей опинилися знов осамітнені, хоч між їх рядами можна вже було бачити авторів із першої, переселеної з-над Дніпра на Захід України, „еміґрації".

Між співробітниками „Світу дитини", „Дзвіночка", потім „Малих друзів" можна було спостерігати свідоме бажання знайти шлях, що провадив би до зрозуміння свого, як сказала Катря Гриневич, „післанництва Богом даного", і до удосконалення своєї творчости. Крок за кроком з'являлися нові видавництва, збільшувалася громада читачів, передплатників і, хоч наступала на п'яти польська цензура, часом і закриття видавництва, то все таки українська дитина не лишилася зовсім без своєї рідної літератури. Ця література ставала щораз краща формою, духом і змістом. Письменники почали цікавитися теж теорією дитячої літератури, бо лише вона може зробити людину з письменницьким талантом справді кваліфікованим автором, що знає, як писати і як підходити до дитячої душі.

Книжка чи журнал приносить дитині доповнення і поширення того, що дає шкільна читанка, і що дитина пізнає довкола себе. Поперше, розвиває мову. В нашім випадку на далекім від батьківщини переселенні, у дво — чи більшомовнім оточенні, вона не дає занидіти рідній мові. Вона не тільки вчить дитину читати, але через читання показує їй світ — людей, тварин, природу. Дитяча книжка ознайомлює дитину, як люди живуть, з їх вдачею, звичаями і способом життя. Книжка зміцнює пам'ять, розвиває фантазію і емоційність, а описами природи і дитячою лірикою збуджує естетичні почування.

Основним жанром літератури для дітей є казка. Найменшим дітям призначені тваринні казки з персонажами, що їх діти знають зі свого оточення (песики, котики, пташки). Їм на зміну приходять фантастичні казки, де всуміш з персонажами з добрих і злих людей виступають дракони, чарівники, відьми та діються презізні чудеса. Включаємо туди і леґенди, що містять у собі казкові елементи і релігійний зміст. Врешті казку замінюють пригоди, мандрівки та оповідання з дитячого побуту, а також з історичного минулого (перекази). В усіх тих сюжетах і персонажах укриті ідеї та практика дійсного життя, яких дитина спочатку як слід не розуміє, але їй покищо цього не треба, бо вона живе в окремому світі, світі ельфів-карликів, де казка не є фантастичною вигадкою, але чимось у ролі дійсности. Проф. О. Кульчицький писав, що „вік казки" виявляє споріднення дитячого світовідчування із структурою світу казок: казка приносить дитині враження, почування, зворушення і уявлення. Діти уявляють себе самих героями

(Закінчення на стор. 4)

Олена Климишин

„УКРАЇНСЬКА ЖІНКА У ДВОХ СВІТАХ"

У днях від 2-3-го жовтня на Союзівці відбудеться Конференція на тему: „Українська Жінка у двох світах".

Зразу треба скласти признання ініціяторам цієї події. Пишу події, бо причини скликання цієї Конференції — це турбота молодих жінок станом українського поселення, а наслідки її напевно будуть мати вплив на наше громадське життя, бо вже не раз українське зорганізоване жіноцтво дало доказ своєї громадської зрілости і відповідальности. Українське жіноцтво в 1949 році покликало до життя Федерацію Українських Жіночих Організацій, метою якої — спільна праця українських жінок, зорганізованих в українських жіночих організаціях, яких єднає в одно одна мета — праця для України. СКВУ постав щойно у 1967 році!

І тепер коли серед українського поселення є нездорові ферменти, які дезорієнтують, а то й відтягають українську молодь від українства, українські молоді жінки збираються, „щоб в товариській атмосфері обговорити проблеми і завдання, які стоять перед новим поколінням українських жінок в Америці".

А це „нове покоління" — це діти наші, які приїхали до Америки тому тридцять років, — і або ми привезли їх дуже маленькими, або таки привели вже їх тут на світ і заставили жити у двох світах. У світі України, яку вони або дуже мало пам'ятають, або знають тільки з оповідання батьків, видеалізовану дуже часто тугою тих же батьків, що її покинули, та в світі Америки, в якій росли, здобули освіту, заснували власні родини; і як колись нам, так і їм турбота за майбутнє дітей зганяє з очей сон. І саме в тому великий позитив запланованої Конференції, що її скликають ті, які виросли поза межами України — головно з метою збереження своїх дітей у свідомості приналежности до країни своїх батьків, чи може дідів. Ми часто думаємо над тим, як буде виглядати наша спільнота, наше громадське життя по відході тих, які, приїхавши до Америки, зорганізували його тридцять кілька років тому, а то ще й перед тим. Сам почин організації такої конференції дає відповідь: Україна живе в серцях молодої українки і українця, народжених і вихованих поза межами України, та що вони ті вартості, що вміщаються у слово Україна, хочуть передати наступному поколінні.

Дитина повинна любити те середовище, в якому живе і тому одною і то дуже великою трудністю є передати дитині любов до країни, якої вона ніколи не бачила. В тому матері родині повинна бути допоміжна вся громада — рідне середовище, яке плекає рідну духовість.

На жаль треба сказати, що українська громада збереження українства не ставить як засадничу проблему. Наша громада розбита, розполітикована, а то ніяк не допомагає до збереження ідентичности, до виплекання як не гордости, то бодай свідомости походження. Це, навпаки, знеохочує працювати навіть тих які здавалобся загартовані. У нашій громаді домінує почуття амбіції, яка дає дуже небажані наслідки. Наша громада, на жаль, у малій мірі імпонує українській молоді. І знову належиться похвала за ідею скликання конференції, метою якої є знайти способи, щоб серед існуючого стану зберегти, виплекати, та передати наступним поколінням почуття цілости і приналежности.

Теми поодиноких дискусійних лав порушують питання: 1) Українська ідентичність; 2) українські школи і організації молоді; 3) мішані подружжя; 4) збереження української мови; 5) українці в американській політиці; 6) засоби комунікації — їхня роля в американських і українських світах; 7) працююча жінка-поєднання професійних і родинних обов'язків; 8) українець — як він бачить українську жінку і свою ролю як батька; 9) жінка в кризі — розвід, самотність, материнство; 10) українська культура — мистці про свою творчість; 11) молодь — середньошкільниці, про двокультурність у їхньому житті; 12) самітні. Це все проблеми дня, а щоб їх розв'язувати, треба: 1) Запізнатися з проблемами українського поселення — українська родина, молодь, українські жіночі організації, громадське життя і роля українки в ньому; 2) — застановитися над питанням: — українка-американка — позитиви, неґативи і труднощі становища; 3) найти розв'язку як зберегти українську ідентичність, зберегти віру, мову, традицію і культурні надбання.

Це проблеми, які приходиться переборювати українській жінці, щоб найти себе, використати природні обдарування, виповнити свої заінтересування, виховати родину, бути вдоволеною, та не ввійти у конфлікт з життям. Це труднощі українки у двох світах.

Я хотіла б тільки звернути увагу молодим українським жінкам професіоналісткам та матерям про важливість тієї Конференції і їх активну участь у ній. Сьогоднішня ситуація в Україні і можливості нового поселення не можуть позволити на „моя хата скраю" на пасивність, а, навпаки, зобов'язують кожну українську жінку свідомо включитися у громадську працю, щоб бодай частинно віддати своє знання і досвід для росту і збереження української спільноти у новій країні поселення.

Тому організаторки запланованої Конференції звертаються до всіх українок, які відчувають пов'язаність з батьківщиною з якої вийшли їх батьки, щоб вони взяли активну участь у тій конференції. Їхня участь не тільки побажана, але й конечна. Їхні ідеї, думки і досвід допоможуть, якщо не розв'язати важливість, спільних проблем, то бодай, переговоривши дружньо, унапрямити можливості їхної розв'язки у спільній праці.

З ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
ред. Лев Яцкевич

Крізь ущелину нового і старого світу

Уявім собі, що ми приїхали космічним кораблем на плянету „X", іншої зоряної констеляції, з цивілізацією більш заавансованою за нашу, з великанськими будівельними комплексами, мобільними пішоходами, прилаштуваннями для переміщування матерії в просторі, зі силовими полями, які жадна сила не може проникнути, з приладами до літання з антиґравітаційним погоном, з автомобілями зі соняшними рушіями, з кібортами, цебто півмашинами та півлюдьми, з плянетним суспільством, з відсутністю воєн, недуг і процесу старіння.

Думаю, що ми були б приголомшені тим новим світом, з їх фантастичними технологічними досягненнями, що зумів повністю розв'язати всі наші земські проблеми та недоліки.

А тепер, уявім собі реакцію наших предків з-перед 300 років, якщо б вони мали змогу встати з гробу та подивитися на наш сьогоднішній світ, сповнений таких технічних див, як: залізниця, літак, автомобіль, радіо, телебачення, телефон, стереофонічний апарат, фотографічна камера, чи кольоровий, звуковий фільм. Думаю, що вони були б більше приголомшені, як ми, на гіпотетичній плянеті „X". Наш сучасний світ був би для наших предків такий неймовірний і незрозумілий, що багато з них хрестилися б, немов перед нечистою силою.

Але ми всі живемо серед усіх тих технологічних чудес і навіть не звертаємо на них уваги. Те все для нас, речі буденні та самозрозумілі. Ми нарікаємо на важкі часи, але не усвідомляємо собі цього, що ми в порівнянні з нашими предками з-перед 300 чи навіть 200 років, живемо, як справжні королі, у кожнім відношенні. Згадати б хоч би такий геніяльний винахід як електрична жарівка, сторіччя якої ми відзначали минулого року, та яку, „запалюємо" за доторком чи потиском електричного вимикача. В порівнянні з восковою свічкою, що коптить та затруює повітря двоокисом вуглецю, жарівка — це фантастичне досягнення людського ума, з якого користають не тільки вибрані, чи багаті люди, а кожний мешканець індустріяльно розвинутих країн. У давніх часах, коли не були відомі печі з димарями, королі та їх родина таки добре мерзли в недостатньо опалених кімнатах, устаткованих великими кам'яними ватрами. Сьогодні майже кожний з американських робітників має, не тільки власний дім, але й власне центральне огрівання, а часто-густо і повітрохолодження, у яких технологічний чародій, якого популярно називаємо термостатом реґулює температуру кімнат автоматично, до тієї висоти, до якої наставив його власник дому.

У давнім світі, рушійною силою його технології була сила людських і тваринних м'язів, а мірою добробуту його мешканців кількість невільників, прикріплених до господарства. Один з них розводив вогонь, другий (чи друга) займався куховаренням, третій рубав дрова, четвертий носив воду з криниці, а ще інший забавляв родину грою на якомусь інструменті.

Сьогодні найбідніший робітник в індустріяльно розвинутім світі має щонайменше кілька сотень електричних та механічних невільників у формі електричного світла, біжучої теплої та холодної води, газової та електричної печі, радіо, телебачення, автоматичного огрівання тощо, яких не треба ані харчувати, ані одягати, ані забезпечувати їх „дахом над головою". Крім цього, вони до наших послуг, кожної хвилини, вони виконують доручену їм працю швидко, справно, чесно, та гідно довір'я, а найважливіше, незвичайно дешево. Таких невільників не мали давніші королі ані найбільші багатії світу. Їх мають сьогодні мешканці нашої доби, без огляду на їх походження, багатство та їх соціяльне становище.

Виявляється, що найбільшою рушійною силою у світі є людський ум, який запряг сили природи до колісниці наших потреб та своїми технічними досягненнями збудував новий світ, у якому людина, не зважаючи на часті нарікання на технологію та її втручання в її особисте життя, втішається вигодами та життєвим стандартом, про який навіть не мріяли наші предки.

За володіння славного французького короля Людвика XIV, збудовано на передмісті Парижу, величаву палату Версаль, що була на протязі багатьох років зразком палатного будівництва в цілій Европі, а її розкішна обстанова зразком смаку та вершком розтратности. Але бракувало в тій палаті однієї речі — туалети. Тому, в часі балів, головно в перервах між модними, в тому часі танками: ґавотами та менуетами, сторожі, зі зброєю в руках, берегли чистоти її темних коридорів.

У тому самому Парижі, в міськім музеї збереглося дуже характеристичне розпорядження міського правління, з 1772 року про заборону виливати крізь вікна домів, по 6-ій годині ранку, вміст певних нічних посуд. Можна уявити собі, як виглядали в тому місті санітарні справи, якщо взяти до уваги, що багато паризьких

(Закінчення на стор. 4)

Ярослав Климовський

„НА ХЛОПСЬКИЙ РОЗУМ..."

(Під враженням нової книжки Едварда Козака)

У моїх театральних мандрах доводилось мені зустрічати різні типи людей, з яких кожний по-своєму реаґував на комедії, що їх ми мали в своєму репертуарі. Були такі, що прямо заходилися від сміху й, очевидно, ним заражували ще й інших; дуже малий відсоток було таких, що сприймали гумор стримано; але вряди-годи траплявся такий, що на протязі двох годин ані разу не всміхнувся. По моєму такий задубілий, то рідкісно цікавий об'єкт для психолога. Не вірю, одначе, що трапився б такий, щоб протягом читання книжки „На хлопський розум Гриця Зозулі" не всміхнувся б принаймі із сотню разів. Я також певен, що римлянин, який „во врем'я оно", прочитавши всі тридцять сатир Люцилія, не сміявся стільки, скільки хтось із нас, що прочитав „На хлопський розум Гриця Зозулі".

Гумор, відомо, висловлює явища з боку тих властивостей, які ладні побуджувати до сміху, та тут хотілося б пригадати, що гумореска послуговується ситуаційним комізмом, іронією, а то й пародією. Сатира знову — гіперболею, тобто засобом перебільшення, переяскравлення, натяком, двозначним чи контрастним значенням, ґротеском, деформацією, навіть карикатурою тощо, п'ятнує прояви (очевидно ненормальні) суспільно-політичного життя, не згадуючи вже гідних прицілу поодиноких осіб, усе таки має перед собою дидактичну ціль.

Сатира, як літературний ґатунок, сягає передхристиянських часів — уже згаданий Люцилій, Горацій, з яким неодин із нас у школі мав чимало мороки, а далі Ювеналь, Персій; з пізніших Еразм з Ротердаму („Похвала глупоті") і ближчих до нас: Ля Брієр, Буальо, Поп.

Чому я це все пригадую? Перше — хочу пригадати, що сатира „стара, як світ", друге — хочу бо вказати на самобутність писання Едварда Козака. Домовимось, що він у згаданих майстрів не вчився. Його гуморески, чи пак листи до „чєсної єліти", також ніяк не нагадують нам гуморесок Ляма, Твейна, Зощенка чи навіть Остапа Вишню (інша справа, що цей останній мав зв'язані руки). Погодимось також, що всіх згаданих авторів можна перекласти на кожну мову, а наш Еко пише виключно для нас, українців. Це зовсім не означає, що він не мастак. І наш великий Шевченко писав виключно для нас.

Щоб вас дещо познайомити з новою книжкою Едварда Козака, почнім від самого початку перегортати її сторінки, але зупинимося лише над деякими гуморесками, бо докладно це вже зробить сам читач.

Автор любовно присвятив книжку своїй дружині. Чому любовно? Бо поруч присвяти ще нарисував квіточку. Він узагалі цілу книжку сам собі ілюстрував, чим ще більше скріпив її матеріял.

Перший гумористичний нарис, на сьомій сторінці — один із найновіших — „Колєда". Зараз на сторінці, що навпроти (тобто на шостій) — світлина широковідомого і заслуженого мистця української сцени Йосипа Гірняка в ролі Гриця Зозулі, зодягненого в гуцульський одяг. Жестом правої руки ніби щось пояснює, а лівою, як колядник, притримує звізду. Треба припускати, що „Колєда" є у репертуарі цього майстра сцени.

Із усіх, які беруть участь у „Колєді" як типи, вибиваються на перший плян двоє малолітніх — він років десять, вона дещо старша.

„Слухаєте колєди — каже Гриць Зозуля — і серце си вам радує".

„Топрий вецир тобі,
Пані хошподару — ратуй ша!
Ой, ратуй ша, земле! —
Шин босий нарудив ша ..."

На цесій зворотці начєли і на цисій скінчили, бо тепер такі чєси, жи всьо скорочує си".

З черги не можете не зупинитися над веселою розповіддю „Єк з Ивана зробив си Джан". Це цікаві, а ще більше комічні пригоди Івана Штурпака з червоними партизанами, потім сцена при скринінґовій комісії, а вкінці життя-буття Івана Штурпака в ЗСА, де йому „шафа заграла на стодва" і де він змінив своє прізвище з Івана Штурпака на Джана Штовбера.

„Образи не гарбузи" — сатира на тих, які на свій спосіб уміють пояснювати те все, що малярі зображують на своїх картинах. Цю сценку варт відіграти перед кожною образотворчою експозицією. У веселому настрої, мабуть, успішніше проходила б продаж картин, а то інколи йде, „як з Петрового дня".

Із актуальних гуморесок: „Бинкет", „Нема то єк старому", „Хто ми такі?", „Свій до свого", „Піґувки", „Баламкало", „Мово рідна!"

Нарис „Така байка" діяметрально відрізняється від усіх текстів способом писання, головним чином настроєм; у цій „Такій байці" персонажами являються — Чорна Хмара, Сонечко Ясне, Зима Люта, Весна Красна, Вітер, Земля, Ніч Темна, Край.

Названі „дійові особи" віншують собі взаємно, наприклад:

„А ще Ніч Темна віншувала цілому Краєви:
— Аби тебе, Краю, світанки ясні освітили!

А Край на то:

— Єк не меш стояти надімнов, Ноче Чорна, то світанку не буде, ані мови!...

Не зважаючи на те, що „Така байка" має запах Стефаникового стилю — це один із сучасних письменницьких прийомів. Так, як сильну драматичну напругу в театральному спектаклі переплітається веселою вставкою („Поїзд Марево"), так Еко для зміни переплів свої гумористично-сатиричні тексти „Такою байкою", насиченою поетичними образами і ліричним настроєм, який може дещо порушують останні рядки тексту.

„Паркан" цікавий тим, що під ним стрінете „стару война" і „нову война", наших редакторів, поетів, письменників й акторів і малярів. Під отим „парканом" на моє велике здивування, а ще більшу радість я зустрів там навіть Кунц-Климовського та ще в такому достойному товаристві, як Йосип Гірняк (хоч щоправда „трохи збоку"), Стефцьо Крижанівський і „Ладзьо" Шашаровський.

При кінці книжки знайдете „Повінчуванє", „жи може бути на Різдво і може бути на Новий Рік і може бути на будний день".

• • •

Дотепні максимально сконцентровані розповіді Едварда Козака сперті на широкому використанні говору нашого простолюддя, головним чином бойківської та гуцульської говірок, проціджених крізь його власний

(Закінчення на стор. 4)

Хроніка УВУ з літнього семестру 1982

Професорська рада Українського Вільного Університету 6-го серпня була попереджена торжественною Св. Літургією в українській православній церкві в Мюнхені у неділю, 1-го серпня, яку сослужили спільно парох церкви о. архипресвітер Палладій Дубицький та о. Володимир Дідович, довголітній головний секретар УВУ. На Св. Літургії були, крім членів сенату, численні професори й викладачі, які приїхали читати лекції й взяти участь у нарадах, студенти та прихильники УВУ. Отець Палладій сказав надхненну проповідь, пов'язуючи завдання УВУ із недалеким тисячоліттям християнської України. Св. Літургія закінчилася Молебнем у намірені успішности нарад Професорської ради та дальшої корисної праці для української спільноти та її Церкви, як теж многоліттям для сенату, професорів і студентів УВУ. Співав парафіяльний хор під управою паніматки Олени Дубицької.

У неділю, 8-го серпня Апостольський Екзарх українців-католиків у Німеччині Владика Платон відслужив в катедральному храмі Пресв. Богородиці та апостола Андрея-Первозваного Архиєрейську Св. Літургію у співслуженні отців — канцлера Степана Дмитришина, пароха Степана Пітки та д-ра Михайла Іваняка. Диконував о. Мирон Мольчко, проповідував о. Пітка, який вказав на значення шукання Істини у поглиблених студіях. Св. Літургія була подякою за успішно закінчені Професорську раду та факультетські ради, як теж у намірені праць новообраного керівництва та успішного завершення семестру, передбаченого на кінець серпня. На закінчення Владика Платон вніс „Многолітствіє" ректорові УВУ, сенатові, професорам та студентам, з яких багато приступило до Св. Причастія.

ДОПОВІДІ В УВУ

Літній семестр — це час, в якому в Мюнхені перебуває велика кількість професорів УВУ, що бажають поінформувати про найновіші висліди своїх студій. Тому на липень і серпень припадає постійно велика кількість доповідей. Своєрідним „новум" у цьому році було тематичне охоплення доповідей в одній конференції на тему українсько-чеських взаємин. На цій конференції виступили вісім українських і три чеські доповідачі (за організацією проф. д-ра М. Богатюка). В цьому числі доповідачів п'ять було з-поза океану, а крім них, ще один професор-гість із Канади керував однією із сесій. Ця конференція остаточно завершила плян, щоб з'їзди професорів для авдиторного навчання використати до наукових зустрічів, зокрема для зустрічів із колеґами інших націй. Але крім цієї конференції (30-го і 31-го липня), 2-го серпня читав професор Іллінойського університету д-р Дмитро Штогрин синтетичну доповідь про методи літературознавчих дослідів українських неоклясиків, яка згромадила велике число спеціялістів-літературознавців, що й вплинуло потім на дуже жваву дискусію; це незаперечно дало певні суґестії до відповідного збагачування цієї цінної доповіді перед друком. Факультетська рада філософічного факультету запропонувала проф. Штогринові позицію постійного професора літератури.

П'ятого серпня проф. д-р Богдан Осадчук прочитав дуже актуальну та добре документовану доповідь на тему: „Розвиток ситуації в Польщі — конфлікт між військовою диктатурою та суспільністю". Була це „інавґураційна" доповідь проф. Б. Осадчука, після його вибору на декана факультету права й суспільно-економічних наук. Актуальність теми викликала чимало питань, на які прелеґент обширно й арґументовано відповідав, виявивши добре знання цілого комплексу проблем.

Керівник Педагогічних Курсів УВУ, доктор викладач УВУ Олександра Кисілевська-Ткач нагадала, що в цьому році припадає 40-ліття смерти великої української письменниці О. Кобилянської (1863-1942), а через рік буде 120-річчя її уродин. Сама доповідь (17-го вересня) на тему „Природа в творчості О.Кобилянської на прикладі її „Битви", освідомила що українська спільнота, а зокрема українські літературні й наукові кола повинні відзначити цей ювілей циклами доповідей, чи навіть спеціяльними науковими сесіями та конференціями. Насамперед про те повинен подбати УВУ, що його почесним доктором є ще з празьких часів письменниця. До речі, автобіографія О. Кобилянської написана з нагоди її іменування почесним доктором спеціяльно для УВУ, є одним із цінніших джерел до її життєпису. Знову ж факт, що О. Кобилянська чистину своїх творів написала по-німецьки і для німецьких журналів, дуже промовляє за тим, щоб пригадати її саме німецькій публіці.

ВИСВІТЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЛЬНИХ ФІЛЬМІВ

Великий пропагатор фільмового мистецтва серед української суспільности, що сам випродукував кілька документальних короткометражних фільмів з українського культурного й церковного життя, Іван Процик, заініціював окремий вечір із висвітленням низки тих фільмів. Вечір відбувся 12-го серпня у кіновій залі „Дойчес Музеум" (із відповідною апаратурою). Метою ініціятора було — показати фільми студентам які, приїхавши з дальших місць поселення й не бувши досі у Мюнхені, не були з ними ознайомлені. Показ почався від висвітлення фільму, що мав безпосереднє відношення до УВУ, а саме, пригадав хвилини заснування Товариства Сприяння Українській Науці, зокрема відкриття Дому Української Науки, в якому знайшли спочатку приміщення УВУ, НТШ та ТҐІ (до часу, коли УВУ зміг прийняти у своєму власному будинку всі українські наукові установи, завдяки княжій дотації Блаженнішого Патріярха Йосифа). Іван Процик мав, між іншим, бажання, щоб вечір присвятити 90-літтю Блаженнішого, і показав низку фільмів, які безпосередньо стосувалися Патріярха, зокрема його гостини в Мюнхені 1969 року, коли він отримав почесний докторат від УВУ.

Інший фільм пригадав окремі фрагменти з відзначення 10-ліття Апост. Екзархії у Німеччині, як - врешті - посвячення катедрального храму у Мюнхені. Цей останній фільм був найкраще озвучений і технічно найкращий. Звичайно, найбільша вартість усіх фільмів у їх документальній силі, коли ще й по десятиліттях буде можна відтворити поодинокі фази життя української громади у Німеччині.

УПРАВА „ДУМКИ" СКЛИКАЄ ПРОБУ ХОРУ

Ню Йорк, Н.Й. — Управа українського хору „Думка" в Ню Йорку матиме тут, у п'ятницю, 10-го вересня ц.р., першу повакаційну пробу хору, що відбудеться у приміщеннях Українського Спортового Клюбу при Другій авеню в 7-ій год. вечора.

ВІДБУДУТЬСЯ ШИРШІ СХОДИНИ 64-ГО ВІДДІЛУ СУА У НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н.Й. — У суботу, 18-го вересня, в 5-ій год. по полудні, у домівці СУА, при 108 Друга авеню, відбудуться ширші сходини, що їх влаштовує 64-ий Відділ СУА для членок СУА та всього українського громадянства в пам'ять штучного голоду в Україні, створеного Москвою в 1933 році. У програмі сходин — спомини Оксани Буревій „Харків — вул. Черняхівського ч. 34" та уривки із споминів Йосифа Гірняка, що їх прочитає Марія Савицька.

Президія Об'єднання Українських Письменників в еміґрації „Слово"

вітає

ПИСЬМЕННИЦЮ

Марію Струтинську

в день Її 85-их роковин народження і шле Їй від всього Письменницького Братства і Сестрицтва щиросердечні побажання всього добра.

9-го вересня 1982 р. *ПРЕЗИДІЯ ОУП „СЛОВО"*

4-ий Відділ СУА — Ню Бронзвик і околиця

повідомляє, що

ВІДКРИТТЯ ШКІЛЬНОГО РОКУ СВІТЛИЧКИ

буде

в суботу, 18-го вересня 1982 р., о год. 10-ій ранку
в церковній залі української католицької церкви
Рождества Пречистої Діви Марії
при 81 Livingston Avenue, NEW BRUNSWICK, N.J.

- Принимається дітей від 3-ох років.
- Зайняття проваджені українською мовою.
- Просимо ласкаво зголошувати дітей телефонічно до **п-ні Наді Нинки — (201) 297-7053 по 6-ій год. веч.**

ШКОЛА УКРАЇНСЬКОГО ТАНЦЮВАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ „ВОЛОШКИ"

Голова Дирекції .... **РІТА ПОСЛУШНА**
Директор школи .... **НІНА ПАЦОВСКА**

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ УКРАЇНСЬКОГО ТАНЦЮВАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ „ВОЛОШКИ"

повідомляє, що

РІЧНА ПРАЦЯ ШКОЛИ ТАНЦІВ

РОЗПОЧНЕТЬСЯ

у понеділок, 13 вересня 1982 р., о 6-ій год. веч.
у приміщенні **Українського Освітньо-Культурного Центру,** 700 Cedar Road, в околиці Fox Chase

- Реєстрація молоді і дітей від 5-ти років відбудеться у двох днях: **понеділок, 13-го вересня і понеділок, 20-го вересня.**
- Перша лекція почнеться **у 6-ій годині веч., у понеділок, 13-го вересня 1982 р.**
- За точнішими інформаціями просимо дзвонити до **панни Ніни Пацовскої на телефон: 457-0276.**

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці
Українське Лікарське Т-во Північної Америки, Метрополії Ню Йорк — Ню Джерзі
Українське Патріярхальне Т-во, Відділ Ню Йорк

уряджують

ЮВІЛЕЙНУ ЗУСТРІЧ з ВЕЧЕРЕЮ

на пошану видатного українського лікаря, дійсного члена НТШ і УВАН, громадсько-політичного і патріярхального діяча

д-ра Романа Осінчука

з нагоди його вісімдесятліття

в неділю, 19-го вересня 1982 року, о годині 4:30 по пол.
в Українському Народньому домі в Ню Йорку, Н. Й.

Організатори не диспонували всіма потрібними адресами і тому хто не одержав запрошення на Ювілейну Зустріч д-ра Р. Осінчука, може ще зголоситися **до 12-го вересня 1982 р.** на адресу **АРКА,** 48 Іст 7-ма вул., в Ню Йорку, Н. Й., тел.: (212) 473-3550. (Вступ від пари 25.00 дол., а від одної особи 15.00 дол.).

Увага! *Увага!*

СТАНИЧНА СТАРШИНА ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

повідомляє, що

ПОЧАТОК ЗАЙНЯТЬ

для ЮНАЦЬКОЇ МОЛОДІ *відбудеться* **в п'ятницю, 17-го вересня 1982 р., о годині 7-ій веч.**

В суботу, 18-го вересня 1982 р. *відбудеться* **ВІДКРИТТЯ ЗАЙНЯТЬ для НОВАКІВ І НОВАЧОК, о год. 1:30 по пол.**

Присутність на відкритті зайнять у повних пластових одностроях ОБОВ'ЯЗКОВА для всіх.

ВПИСИ до ПЛАСТУ принимається в **СЕРЕДИ, П'ЯТНИЦІ І СУБОТИ від 14-го вересня 1982 р. у канцелярії Пластової Станиці, при 144 Друга авеню в Ню Йорку, Н. Й.**

РЕЄСТРАЦІЙНА АНКЕТА НА КОНФЕРЕНЦІЮ

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА У ДВОХ СВІТАХ

2-го і 3-го жовтня 1982 р., на Союзівці, оселі Українського Народного Союзу

Прошу вислати виповнену анкету, разом з чеком **не пізніше як 15-го вересня,** до:
Ukrainian Women's Conference, 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003 Тел.: (212) 533-4646
(Приміщення замовляти приватно — на Союзівці) (914) 626-5641.

Ім'я і прізвище (латинкою) ....
Ім'я і прізвище чоловіка/жінки, якщо прибуде ....
Адреса ....
Місцевість .... State .... Zip Code ....
Телефон (домашній) .... (бюровий) ....
Реєстраційна оплата:
☐ чек в сумі ☐ 20.00 дол., ☐ 25.00 дол. (від подружжя)
Прибуду в ☐ п'ятницю вечір, ☐ суботу рано, ☐ інше ....
Потребую кілька годин опіки (над дітьми) — ☐ Так ☐ Ні. Число дітей .... Вік ....
Довідалася про конференцію від: ☐ часописів, ☐ родини, друзів, ☐ радія ☐ церкви, ☐ відділу Союзу Українок, ☐ інше
Я ☐ є, ☐ не є членкою Союзу Українок. Якщо так, котрого Відділу ....
СВ 9/82 Сьогоднішня дата ....

ЦЮ ЧАСТИНУ ВИПОВНЯЄ САМ КОМІТЕТ:
Число чека ....
Сума ....
Дата ....

Цікавлять мене слідуючі теми (вибрати не більше як шість):

1. Ідентичність
2. Школи, організації
3. Мішані подружжя
4. Мова
5. Політика
6. Засоби комунікації
7. Працююча жінка
8. Українець — його погляди
9. Жінки в кризі
10. Культура
11. Молодь
12. Самітні

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшла від нас у Вічність 11-го липня 1982 року

наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ з ЧИЧУНІВ ГАРАСИМІВ

З глибини душі дякуємо Родині, Приятелям і Знайомим за участь в Панахиді та похоронах, за Їхні молитви і вислови співчуття.

Щиру подяку складаємо о. Левові, ЧСВВ за відслуження Панахиди та похоронних відправ.

Ми дуже вдячні п-ні Е. Мілянич за зворушливі прощальні слова та за грудку землі з рідного Стрия в домовину Покійної.

Сердечно дякуємо п-ні Л. Белендюк за чутливе відчитання над могилою слів Г. Журби, які Покійна Мама дуже любила.

Наша найщиріша подяка Всім за Святі Служби Божі, за квіти, та за пожертви на добродійні цілі, а п-ні Е. Мілянич і п. П. Дармограй щире спасибі за переведення збірки.

Щиро дякуємо за Служби Божі: п-ні А. Куницька, С. Слюсар, 1-ий Відділ СУА, Л. і С. Гуменюк, П. і А. Дармограй, П. і Л. Дармограй, Д. і М. Мулик, З. і К. Івасиків, Ю. і М. Гнат, П. і І. Шпирка, Ю. Семанишин, О. Івахів, І. і А. Кадиляк, Р. і А. Мандзій, М. і М. Нікревич, І. й О. Подусовські, М. Пушка, Д. Пушка, П. Сканлон.

За квіти: М. і Л. Белендюк, П. і А. Дармограй, Родині Руні, A. Feinbloom, i Designs for Vision.

За пожертви:

На Патріярший Фонд: по 25.00 дол. — А. Куницька, С. Слюсар, І. й О. Подусовські, Я. і Л. Дармограй; по 10.00 дол. — Д. Чижик.

На Український Музей: 25.00 дол. — З. і К. Івасиків.

На Альманах Стрийщини: по 50.00 дол. — С. і д-р І. Гребеняк, 30.00 дол. — Я. і Л. Дармограй, 25.00 дол. — Ю. і А. Юрків, 20.00 дол. — М. і Л. Белендюк, по 10.00 дол. — Т. і С. Штомпіль, З. і К. Івасиків, В. Падох, А. і Е. Мілянич.

На Сиріт у Бразилії: по 50.00 дол. — Ю. і М. Гнат, 25.00 дол. — о. Гр. і П. Крамаренко, 20.00 дол. — П. і А. Дармограй, П. і Л. Дармограй, Д. і М. Мулик, Л. і С. Гуменюк, по 10.00 дол. — М. і З. Галів, В. і С. Костюк, Н. Клапіщак, по 5.00 дол. — Р. і А. Мандзій, П. і І. Шпирка, Д. Чижик.

Хай Всевишній Господь винагородить Всіх Вас своїми щедрими ласками.

ДАРІЯ ЧИЖИК з родиною
ЛЮБА ДАРМОГРАЙ з родиною

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 6-го вересня 1982 р. в Ню Йорку, Н. Й., по короткій, важкій недузі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, відійшов у Вічність

бл. п.

СТАНИСЛАВ ЛЕВИЦЬКИЙ

уроджений 19-го січня 1896 р. в Чернівцях на Буковині, бувший сотник Австрійської, а опісля УГА, та бувший староста Балигорода, Ліська і Судової Вишні біля Львова.

ПАНАХИДА в середу, 8-го вересня 1982 р. в похоронному заведенні Rock Memorial H. B. Humiston Funeral Home Inc. **у Кергонксоні, Н. Й., о год. 7-ій веч.**

ПОХОРОН у четвер, 9-го вересня 1982 р., о год. 10-ій ранку з того ж похоронного заведення на місцевий цвинтар.

В глибокому смутку:

дружина — АННА
приятелі — ТОСЯ І МОДЕСТ ВЕНГРИНОВИЧІ

Просимо ласкаво Друзів і Знайомих згадати Покійного у своїх молитвах.

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в суботу, 21-го серпня 1982 року, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, відійшов у Вічність на 74-му році життя наш

БАТЬКО, ДІДУНЬО, БРАТ, ВУЙКО, ШВАҐЕР І КУЗЕН

бл. п.

Інж. ЯРОСЛАВ СЕМЕН КАРПЯК

син о. Михайла і Ірени, нар. в селі Угринів, пов. Сокаль, Україна.

ПОХОРОН відбувся дня 25-го серпня 1982 р. в Мінеаполісі, Мінн. з української католицької церкви св. Константина на цвинтарі Воскресіння.

Горем прибиті:

доні:
МАРТА з мужем ВЕЙНОМ і дітьми АНТОНОМ і МАЄЮ
КВІТКА з донькою ТАНЕЮ і зятем ДАВИДОМ
сестра — ОЛЕНА ЛИСКО з Родиною
брат — ЕВГЕН з дружиною ОЛЕНОЮ
братова — МИРОСЛАВА з Родиною
та ближча і дальша Родина в Америці і Канаді

Ділимося сумною і болючою вісткою, що в понеділок, 6-го вересня 1982 р. з причини нещасливого випадку, відійшов від нас у Вічність в Сиракюзах, Н. Й.

наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І БРАТ

св. п. інж.

РОМАН ТЕОДОЗІЙ ВОЙТОВИЧ

народжений 2-го травня 1915 р. у Будинені на Сокальщині, син св. п. о. Василя і Ангелини з Берлінських.

ПАНАХИДА — в середу, 8-го вересня 1982 р. в похоронному заведенні Петра Мацка, 1609 В. Дженесі вул., о год. 8 веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в четвер, 9-го вересня 1982 р., о год. 8:30 ранку у похоронному заведенні, в год. 9-ій ранку ПОМИНАЛЬНА БОГОСЛУЖБА у місцевій українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя, опісля погріб на місцевому парафіяльному цвинтарі.

У глибокому смутку:

дружина — ФАЛИНА
донька — ЛЯЛЯ з нареченим ЕРАСТОМ ГАФТКОВИЧЕМ
сини:
АНДРІЙ з дружиною МАРТОЮ
ЮРІЙ
сестри — ГАЛИНА І ВАСИЛЯ в Україні
шваґерка — ОЛІМПІЯ ГАРІС з чоловіком ФРАНКОМ
свати — ОЛЬГА й ІВАН ПОДУСОВСЬКІ
і дальша Родина

•

Замість квітів, прохаємо про пожертви на Украсінський Музей в Ню Йорку або на Пластовий Пресовий Фонд.

4742 Bryn Mawr Dr., Syracuse, N.Y. 13215

В Австралії, далеко від рідного села Павелче, Станиславівщина, помер

бл. п.

ВАСИЛЬ МАТІЯШ

ОПЕРОВИЙ СПІВАК-БАРИТОН

Прохаю оо. Студитів в Римі відправити СЛУЖБУ БОЖУ за Його душу.

•

Дружині, Братам з Родинами шлемо наше співчуття.

М. СТАВНИЧА
4410 Форест Гіллс, Парма, Огайо 44132

ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

в смутку сповіщає своїх Членів та Українське Громадянство, що в неділю, 29-го серпня 1982 року, відійшов у Вічність на 80-му році плодотворчого життя

наш Дорогий ДРУГ

св. п. інженер

ГАВРИЛО ГОРДІЄНКО

довголітній член нашого Об'єднання, письменник і учасник визвольної боротьби 1917-1920 рр.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 2-го вересня 1982 р. з української православної катедри св. Володимира в м. Філядельфії, Па. ПОХОВАНИЙ на православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Опечаленій Дружині Покійного та Родині висловлюємо наше глибоке співчуття.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Українською Громадою в Україні і в діяспорі, що 26-го серпня 1982 року в Оттаві, Канада, відійшов у Вічність на 87-му році життя,

наш Найдорожчий

БАТЬКО, ДІДО І ПРАДІДО

бл. п.

ІВАН ТИКТОР

старшина УСС, видавець і власник концерну „Українська Преса" у Львові.

ЗАУПОКІЙНУ АРХИЄРЕЙСЬКУ СЛУЖБУ БОЖУ відправив Преосвященний Владика Ізидор в сослуженні Духовенства в Оттаві, 28-го серпня 1982 р.

Тіло Покійного перевезено до Торонто і 30-го серпня 1982 р., після ЗАУПОКІЙНОЇ АРХИЄРЕЙСЬКОЇ СЛУЖБИ БОЖОЇ, яку відправив Високопреосвященний Митрополит Максим і Преосвященний Владика Ізидор, поховано на цвинтарі "Mount Peace", **біля Його дружини Марії.**

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:

дочка — НАТАЛІЯ з мужем д-р Л. КАВУЛЕЮ
внучки — ХРИСТЯ І АНІТА з мужами
правнуки — ТОМА І ВЕРОНІКА
та СЕСТРИ в Україні

Парафія УКЦеркви в Асторії матиме свій пікнік

Асторія, Н.И. — Цієї неділі, 12-го вересня ц.р., о год. 1-ій по полудні у Богенському парку при 29-01 24-ій авеню розпічнеться традиційний вже парафіяльний пікнік української католицької церкви Чесного Христа, парохом якої є о. Христофор Войтина, ЧСВВ. До цієї імпрези парафіяни довго приготовляються, бо ціллю таких пікніків не є тільки здобути фонди для функціонування парафії і дальших проєктів розбудови церкви, але також згуртувати парафіян, наблизити їх одних до одних, творити велику християнську родину. Тому спеціяльний комітет, очолюваний Степаном Самбосм, приготовив на цю імпрезу надзвичайно багату і цікаву програму. Крім того, кожний матиме можливість забавитись при звуках української молодечої оркестри „Роса", попробувати свого щастя у грі і виграти більшу суму грошей (500 долярів) та коштовні речі.

Отець парох, Комітет і керівництво парафії надіється на численну участь не тільки парафіян, але також їхніх друзів з поблизьких місцевостей. Гостям раді!

ТАСС хвалить...

(Закінчення зі стор. 1)

чимало місця В. Ґомулці, „провідному діячеві міжнародного комуністичного руху і великому приятелеві Совєтського Союзу". Згадали про нього також і західні часописи. Нюйоркський щоденник „Ню Йорк Таймс" називає польського комуніста „відважною людиною, правдивим польським патріотом, який відважно боронив прав свого народу перед зазіханням Кремля". У редакційній статті згаданої газети говориться, що В. Ґомулка започаткував новий напрям в робітничому русі, який опісля став початком створення вільної робітничої спілки, що носить назву „Солідарність". При тому згадується, що теперішній лідер ген. В. Ярузельскі покищо не прозарджує таких ціх, які посідав покійний Ґомулка.

Військова рада національного спасіння, не зважаючи на певні застереження в деяких польських комуністичних колах до Ґомулки, зокрема його політики яка допровадила до робітничих розрухів, наказала влаштувати величаві державні похорони Владислава Ґомулки, правдоподібно для того, як кажуть політичні спостерігачі, щоб показати перед західнім світом форму континуації влади в комуністичних країнах.

У тому самому часі коли з парадами ховали лідера „соціялістичної Польщі" й охоронця робітничої кляси, у Люблині й інших польських містах гинули на вулицях робітники від куль і палиць „народної поліції", відзначаючи другу річницю вільної профспілки „Солідарність" і зудуряючись з поліцією, якій теперішній лідер В. Ярузельскі наказав розправитись жорстоко з опозиційними елементами, — пише у своїх міркуваннях на теми похорону Ґомулки кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Джан Кіфнер.

Крім того кореспонденти відмічують, що це у східньому бльоці рідкісне явище, щоб з такими парадами ховали людину, яка втратила владу. Колону високих старшин і партійних чиновників очолював на похороні сам перший секретар ПОРП і прем'єр-міністер В. Ярузельскі.

У Сиракюзах помер інж. Роман Войтович

Сиракюзи, Н.Й. — У понеділок, 6-го вересня 1982 року, тут помер несподівано у власній хаті на 67-му році життя інженер-електронік Роман Теодозій Войтович.

Покійний був уродженцем Сокальщини, а на поселенні у З'єднаних Стейтах Америки жив спочатку у Філядельфії, Па., а потім в Ютиці і Сиракюзах, Н.Й., та працював по своїй професії у фірмі Дженерал Електрик. Св. п. Р. Войтович залишив по собі багато опатентованих винаходів із своєї спеціяльности. Ближчі дані про похоронні відправи будуть подані у чергових числах „Свободи".

Найголовніша...

(Продовження зі стор. 2)

казок, що їх слухають. Один хлопчик, вислухавши казку, запевняв зовсім поважно: „Я там був!" Тому добрі батьки повинні пам'ятати, що казка у світовідчуванні дитини є одним із найважливіших виховних засобів, що має більше значення для неї (до сьомого року життя), ніж наступних 70 років. Не слід чекати, аж дитина сама навчиться читати. Їй треба читати чи переказувати відповідні до її розвитку казки ще тоді, коли вона не ходить до школи.

У „таборову добу" (1945-50), коли спільно зійшлися східні і західні письменники України, рівночасно із школами створено видавництва дитячої літератури, появилися книжки і журнали, засновано в 1946 році Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, що існує до сьогодні, йшла пожвавлена організаційна праця, відбувалися з'їзди письменників та мистців, ілюстраторів, композиторів, що обслуговували дітей. Це був — як читаємо в унікальній книзі „Ми і наші діти", зредаґованій Б. Гошовським у 1965 році — рішучий вихід української вільної дитячої літератури на шляхи справжнього мистецького слова і боротьби з нефаховістю та примітивізмом у цій ділянці. Одночасно це зберегти душу дитини при заповітах предків, щоб виховати переємників долі свого народу.

У статті Б. Гошовського п. з. „Українська дитяча література", надрукованій у згаданій книжці, не передбачено або не згадано, яку долю стріне наша дитяча література на переселеннях у наступних десятиліттях. Ми тоді ще собі вповні не уявляли, який вплив буде мати на народжену тут, а згодом і на тут вихованих чи народжених молодих батьків поза межами батьківщини, якої вони не бачили і не знали.

Зміни ставалися поступово. Батьки-матері, що згодом стали дідусями і бабусями, ще найбільше пильнували, щоб у їх хаті лунала предківська мова і дитячі книги. В 1954 році з'явилася „Веселка" дитина 13-ої Конвенції УНСоюзу, який відважився піти на таке „підприємство". Це „підприємство" не приносило ніяких прибутків, а все таки його зарахували до одної з найбільших акцій в історії УНСоюзу (див. „Свобода" з 29-го жовтня 1959 року). При матеріяльній підтримці свідомих членів і співпраці письменницьких та педагогічних кіл цей журнал утримався при житті та існує вже 28 років. Але вже тоді вирахували, що на кожних 75 осіб еміґрантів у Новому Світі (давніх і новоприбулих) не було потреби друкувати більше як один (!) примірник „Веселки". Наше громадянство виявило, що досі не навчилося цінити дитячої преси, бо 1961 року число передплатників виносило заледве 3,000 осіб і далі почало знижуватися.

І так по сьогоднішній день. Причина та сама, що впливає на відвідування учнів у суботніх українознавчих школах. Велика кількість батьків забула про українську школу і про український журнал „Веселку", незаступну помічницю в українськім і моральнім вихованні дітей. Не всюди пам'ятають про неї школи чи організації молоді. А де ж діти знайдуть свою далеку батьківщину, як не в рідним друкованім слові, в змісті його, в мові. Де є те вікно, що показує дітям Україну — ту, що була колись, і ту, що є і що буде? Батько, вчитель чи виховник повинен виховати в дитині звичку до рідної лектури, бо без того наші діти зовсім відвернуться від рідної книги-журналу та мови, якою вони написані. А виховників мусить підтримати ціла громада, бо про що найбільше вона повинна думати і працювати, як не молоду зміну — завтрішнє народу?

Минали літа, і ось на сторінках появилися тривожні заклики: „Батьку! Мати! Чи в кімнаті вашої дитини є шафка з рідними дитячими книжками і рідним журналом „Веселка"?.. Чи читаєте ви спільно з вашою дитиною у вечірній час рідний дитячий журнал „Веселку"? До цього можна додати: чи колишній наш ентузіязм, ідейність, громадський обов'язок і народна гордість утопилися в каламуті матеріялізму і байдужости? Чому так мало в пресі згадок про нашу дитячу книжку і її читання, про користь, яку вона приносить, де її реклама, де прихильники, поширювачі та кольпортери? Чому майже не читаємо голосів літературознавців-критиків про вартість окремих річників дитячих журналів? Таж це все для добра нашої зміни, що має перебрати від нас культурні надбання. Одні діти мають нахил до малювання, інші до музики, ще інші до хореографії, театру-фільму, стислих наук і тим подібне, але всі вони разом повинні виховуватися на рідній дитячій літературі, бо мистецтво слова — призначене для всіх! А чому ж так часто ми забуваємо про це, обминаємо загальну справу і обмежуємося тільки до особистих потреб? Хтось сказав, що є різні „політики", але найголовніша з них — це „політика", що дбає про долю і щастя наших дітей!

Чи не настала крайня пора на поселеннях змінити наше відношення до літератури для дітей і молоді — і то зараз, негайно?!

Тридцятиріччя 47-го Відділу СУА

У 1982 році завершилося 30 років праці 47-го Відділу Союзу Українок Америки в Рочестері, Н.Й. Для гідного відзначення цієї річниці присвячено неділю, 19-го вересня.

Святкування започаткує благодарна Служба Божа в церкві св. Йосафата в суботу, 18-го вересня в 9-ій год. ранку. В неділю у год. 12:30 по полудні, після останньої Служби Божої, в їдальні школи св. Йосафата буде святочний обід, на який запрошуємо усіх членок з родинами і все українське громадянство. Після обіду в 3-ій год. по полудні відома письменниця Іванна Савицька і співачка Христина Карпевич виконають мистецький монтаж слова і пісні, присвячений Лемківщині — „Ой, верше, мій верше".

Того самого дня у великій залі школи св. Йосафата мисткиня Тамара Орловська матиме цілоденну виставку своїх картин.

Численна присутність членок усіх трьох місцевих відділів СУА з родинами й участь ширшого громадянства буде найкращим доказом признання членкам за 30-літ невтомної праці для своєї організації, місцевої громади й на добро українському народові.

Марія Крамарчук

„На хлопський"...

(Закінчення зі стор. 2)

фільтр, чи, так сказати б, поданих на лис-микитівський кшталт.

У його переяскравленнях не лише немає відходу від дійсности, а навпаки, цей засіб дозволяє йому, як сатирикові, глибше вникнути в суть неґативного явища. Його алогізми полягають у навмисному порушенні логічного зв'язку з метою збільшення гумористичної тональности. Взагалі автор намагається свої тексти максимально навантажити комічними ефектами, тож густо натрапляємо на перекручені слова та прізвища, гру слів, неологізми власної продукції, багато комічних висловів, узятих з народних приповідок і пісень, часто перефразованих тощо, — це саме його засоби комічного зображення подій і немалої галерії типів.

Концепція книжки „На хлопський розум Гриця Зозулі" — перш за все в зображенні людей із інтенцією не так їх висміяти, як учинити їх добрими. Інша річ, що „горбатого і могила не справить".

У його сатиричному обстрілі пробиває не злоба, а доброзичливість. Треба любити людину, — каже Остап Вишня, — більше ніж самого себе. Тоді тільки ти маєш право сміятися ... І тоді людина разом з тобою буде сміятися — із себе, із своїх якихось хиб, недоліків і т.д. І щойно тоді буде такий дружній, такий хороший сміх, що не ображає, а виліковує, виховує людину, підвищує її ... (Цитую з пам'яті) Чи не подібної рецепти притримується Еко? Біда, що багато з нас не розуміє його як слід. Інший нарід носив би його на руках. Та, щоб зробити нас більш зрілими, більш досконалими, у цьому й саме полягає творчість Едварда Козака.

На кожний спосіб Едвард Козак увійшов у нашу літературу, як неперевершений майстер сатирично-гумористичних мініятюр.

• • •

Хай оцей мій не дуже то зугарний відгук править нашому дорогому Едвардові Козакові, незрівняному майстрові гумору і сатири, за символічний подарунок у його вісімдесятиріччя.

Крізь...

(Продовження зі стор. 2)

родин, що не хотіли входити в конфлікт з „батьками" міста, випорожнювали свої „нічники", перед годиною 6-ою ранку!

У середньовіччі були довгий час модні фраки та білі, напудрені перуки, які носили чоловіки та жінки. З невідомих, досі причин аристократичне жіноцтво того часу, вірило, що миття водою наводить шкоду цері обличчя. У висліді, жінки не вмивали ані обличчя ані волосся цілими роками, створюючи пригожі обставини для розвитку насікомих у їхньому волоссі. Можна уявити собі з якою неймовірною швидкістю ті людські паразити множилися під теплим покровом перук та які пекольні муки переходили гарні пані, яким двірська етикета не дозволяла прилюдно чухрати волосся під перукою. Тому кожного ранку, покоївки виловлювали паням у волоссі насікомих та вбивали їх маленькими срібними молоточками, інкрустованими слоневою кістю.

Щойно підо впливом творів французького філософа Руссо, що кинув гасло „повороту до природи", жінки почали вмивати своє обличчя водою, до якої, згідно з тодішньою модою, вливали, для заховання гарної цери, півкварти козячого молока.

Ідучи з духом часу, пані на балях казали своїм няням приносити немовлята, які вони таки на залі, кормили власними грудьми.

Ті всі речі, згадуються сьогодні, як курйоз. Але такими самими курйозами виявиться багато речей, які ми робимо сьогодні. Світ бо не йде в зад, але вперед і, на тому основується поступ, якщо б не було поступу і змін людина ніколи не вийшла б із печер та не зуміла б захоронити себе від холоду, голоду та тих всіх небезпек, що приносить зі собою життя. Тому не дармо грецький філософ Геракліт сказав, що панта рей — все пливе.

ПРАЦЯ ФЕДЕРАЛЬНОЇ ГРУПИ ІНТЕНСИВНОГО поборювання наркотиків, яка діє на Південній Фльориді, виказалася такими знаменитими результатами, що це довело південно-американських контрабандистів наркотиками до втечі в напрямі Мехіканської затоки та південного заходу — в пошукуванні за безпечнішим пристановищем. Урядовці Департаменту скарбу і справедливости хочуть створити нову групу — в протидії контрабандистам наркотиками, але, як виказалося фінансові кошти акції на Південній Фльориді були такі високі, що це зовсім вичерпало їхні фонди. Чільні правники Реґена стараються переконати Білий Дім, що їхня праця заслуговує на збільшення фонду. При цьому вони користуються одним арґументом: „Втрата ґрунту в боротьбі з наркотиками дасть демократам сильну зброю у недалеких виборах".

Похорони поета

(Св.п. Володимир Кіршак — Вадим Лесич 1909-1982)

Парастасом і панахидою (26-го і 27-го серпня) та похоронною Службою Божою і надгробними моліннями в погідний, соняшний суботній день, 28-го серпня ц.р., родина, приятелі, знайомі і численні громадяни, поміж якими були громадські діячі, науковці, літератори, мистці й журналісти, попрощали в останню дорогу поета, мистецтвознавця й журналіста св.п. Володимира Кіршака, відомого під літературним псевдонімом Вадим Лесич. Помер він 24-го серпня 1982 року. Його тлінні останки спочили на українському православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку. Всі похоронні обряди відправив парох церкви св. Юра в Ню Йорку о. Севастіян Шевчук, ЧСВВ.

Після п'ятницевої панахиди прощальне слово сказав почесний голова Об'єднання Письменників „Слово" Григорій Костюк-Подоляк, підкреслюючи вагу літературного доробку Покійного, його вклад в організацію українського літературного процесу на поселенні як члена-основника „Слова" й його позицію у світовій літературі.

В церкві св. Юра о. С. Шевчук згадав про ролю поезії як ушляхетнюючого чинника в житті людини, зокрема, коли ця позиція просякнута релігійними елементами. Над свіжою могилою промовляв голова „Слова" Остап Тарнавський і шкільний товариш Покійного Дмитро Косович.

Тризною, в якій взяло участь коло сімдесяти осіб, проводив племінник Покійного Ігор Витвицький. Промовляли: Іван Базарко, Володимир Барагура, Іван Коровицький, Д. Косович. Промовці підкреслювали вклад Покійного в розвоєвий процес українського культурно-мистецького життя в ділянці поезії, мистецтвознавства, літературної критики й журналістики, або ділилися з скорботною громадою споминами про нього з шкільної лавки та університетських студій.

Подяку присутнім за участь у похоронах склав від родини старший син Покійного Ігор.

Володимир Кіршак народився в 1909 році в Україні, студіював журналістику в Варшавському університеті і в довоєнних часах працював у варшавських пресових аґенціях і газетах як референт українських справ. Почав друкуватися в 1929 році, а від 1930 до останніх років видав вісім збірок поезій та монографію про мистця наївного малярства Никифора з Криниці. Робив переклади з творів чужих письменників; зокрема заслуговує на увагу його майстерний переклад передових польських поетів. Його твори теж перекладені кількома мовами і ввійшли у світові антології.

Писав св.п. В. Лесич статті й есеї з ділянки мистецтва і літературної критики. Був співробітником літературно-мистецьких і суспільно-громадських журналів, дописував до „Свободи", кілька поезій помістив у журналі для дітей „Веселка". Був членом-основником „Слова" і членом Пен-клюбу.

Осиротив дружину Олександру і синів Ігоря та Ореста з родинами. Його втрату в ділянці культурно-мистецького життя й літератури дошкульно відчуває українське громадянство в вільному світі.

(вб)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 12-го ВЕРЕСНЯ 1982 р.

Сиракюзи, Н. Й. Піврічні загальні збори Т-ва Українська Січ 39 Відд., о год. 2-ій по пол. у відділовому бюрі УНДому. В програмі Зборів: відчитання протоколу з останніх зборів, звіти Управи і делеґатів з 30-ої Конвенції УНС, організаційні справи і внески та запити. До участи в Зборах запрошується всіх членів УНС. Збирання чл. вкладок і роздача дивідендових чеків: субота, 6-8 год. веч., неділя, 12-2 год. по пол. — Управа.

НЕДІЛЯ, 19-го ВЕРЕСНЯ 1982 р.

Парма, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. Ів. Франка 334-ий Відд., о год. 12:30 по пол. в домі секретаря при 3324 Торрінґтон вул. на Пармі. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — Управа.